

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orkf.police.hu

Szám: 105/1125- /2010.RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, Panaszos, bajai lakos által előterjesztett panasz beadvány tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 451/2010. (XI. 10.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a lakcímkártya elkérésére, valamint a mobil telefonnak az intézkedés kezdetekor történő elvételére vonatkozó része tekintetében

h e l y t a d o k

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf.16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a vele szemben 2010. július 4-én foganatosított rendőri intézkedések (igazoltatás, ruházat- és gépjármű átvizsgálás, előállítás, bilincs használat, mobiltelefon elvétele, szabálysértés miatt pénzbírság kiszabása) miatt 2010. július 12-én nyújtotta be panaszát a Panasztestülethez.

A panaszbeadvány szerint a panaszos barátaival 2010. július 4-én 13 óra 30 perc körül érkezett a Felvonulási térre az egy évvel korábbi „terrorba fulladt rendezvény” megemlékezésére. A panaszos és társai kiszálltak a gépkocsiból, lezárták azt, azonban mielőtt még továbbhaladhattak volna, kb. 20 rendőr jelent meg. Közölték velük, hogy Budapest területére „fokozott rendőri készültséget” rendeltek el, ezért személyi igazolványt, és lakcímkártyát kértek. A panaszos átadta igazolványát, majd ezt követően felszólították őket, hogy pakoljanak ki a gépkocsiból, illetve a csomagjaikból. Ennek minden további nélkül eleget tettek. A panaszosnál nem találtak közbiztonságra veszélyes eszközt, ellenállást nem tanúsított, mindenben együttműködött a rendőrökkel. Mindezek után kb. 14 óra 15 perc körül közölték, hogy előállítják a panaszost. Kérdésére, hogy miért – hiszen véleménye szerint semmi okuk nem volt rá –, az volt a válasz, hogy „bűncselekmény alapos gyanúja” miatt. Ezek után kettesével a rabszállítóba ültették a panaszost és barátait, ahol mellesleg nem voltak biztonsági övek.

A telefonját indok nélkül még az utcán kikapcsoltatták vele és elvették tőle, amiben a visszaadását követően fordítva volt a memóriakártya. Ebből a panaszos arra következtetett, hogy azt esetleg valaki szétszedte, és a benne levő adatokkal visszaélhetett.

Miután beszállították a panaszost a Gyorskocsi utcai fogdába, szorosan egymás mellé állítottak a fal mellett mindenkit. Ezután az orvosi vizsgálat és a személyes tárgyak „elkobzása” következett. A panaszos hozzátette, hogy kiértésítették azt a személyt, akinek a számát meg tudta adni. Majd megbilincseltek és fegyveres kísérettel a részére kijelölt cellába kísérték. A bilincselésével összefüggésben előadta, hogy arra a Gyorskocsi utcában, oly módon került sor, hogy előre helyzetbe bilincseltek meg a kezét és vezető pórázzal vezették keresztül az udvaron, fegyveres örök kíséretével. Addig alkalmazták a bilincset, amíg átértek a fogdába, mintegy 3-4 percig.

A panaszos értetlenül állt a történetek előtt, mivel véleménye szerint törvénysértést nem követett el. A panaszos számára az sem világos, hogy egy igazoltatás hogyan vezetett egy szigorú előállításához, „rabosításához”, és miért nem élhetett gyülekezési jogával.

A panaszos előadta azt is, hogy a számára átadott igazoláson szabadulásának dátumaként a 20 óra 44 perc szerepel, míg annak tényleges időpontja 21 óra 34 perc volt, amit dátummal és pontos idővel ellátott fényképpel tud bizonyítani.

A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban kifogásként előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat – ahogy a többiek sem – csak a helyszínbiztosítás parancsnoka, továbbá a ruházat és gépjármű átvizsgálás okát nem közölték vele, jogorvoslati lehetőségeiről pedig nem kapott tájékoztatást.

A panaszos előadta, hogy a hozzátartozó kiértésítése a következő módon zajlott: ha az érintett személy tudott telefonszámot mondani, akkor a megadott személyt értesítették hivatalból. Mivel a panaszos telefonja nem állt rendelkezésére, így egy véletlenül a zsebében

maradt cetlin lévő telefonszámot tudott megadni. Ezért a panaszos egyik ismerősét értesítették ki hivatalból, aki tájékoztatta családját a történetekről.

A panaszos panaszában azt is kérte a Panasztestülettől, hogy vizsgálja felül azt, hogy őt 30.000 Ft-os pénzbírságra büntették.

A panaszos előterjesztett beadványában a vele szemben fogatosított rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- 1.) A panaszos álláspontja szerint semmilyen törvénysértést nem követett el, ezért kifogásolta az előállítás tényét.
- 2.) A ruházat és gépjármű átvizsgálás indokát nem közölték vele.
- 3.) Elkérték a lakcímkártyáját is.
- 4.) Kifogásolta, hogy a telefonját indok nélkül még az utcán kikapcsoltatták vele és elvették tőle, amiben a visszaadását követően fordítva volt a memóriakártya. Ebből a panaszos arra következtetett, hogy azt esetleg valaki szétszedte, és a benne levő adatokkal visszaélhetett.
- 5.) Kifogásolta, hogy a fogdába kísérés során vele szemben a kísérést végrehajtó rendőr bilincset alkalmazott.
- 6.) A panaszos kifogásolta, hogy az igazoláson szabadon bocsátásaként 20 óra 44 perc szerepel, pedig ő ténylegesen 21 óra 34 perckor hagyta el az épületet.
- 7.) A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban kifogásként előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat.
- 8.) Kifogásolta a szabálysértési eljárást és a kiszabott büntetést is.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2010. július 12-én kelt panaszbeadványa és annak 2010. július 27-én kelt kiegészítése;
- Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/24831/2010. ált. számú, egyedi utasítása;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság 01160/504274/2010/id.számú, 2010. július 4-én kelt előállítás végrehajtásáról szóló jelentése;
- 2010. július 4-én kelt jelentőlap a rendezvényen végrehajtott előállításról;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság, Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Osztály, Fogdaszolgálati Osztály 01160/5042274/2010.id számú, 2010. július 4-én kelt igazolása;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság, Közrendvédelmi Osztály, Fogdaszolgálati Osztály által kiadott, 2010. július 4-én kelt Nyilatkozat;
- a Budapest Rendőr-főkapitányság, Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Osztály, Fogdaszolgálati Osztály által kiadott, 2010. július 4-én kelt Nyilatkozat;
- a BRFK XV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztály 01150/507738/2010/id. számú, 2010. július 4-én kelt jelentése;
- a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság kapitányságvezetőjének 011140-10231/1/2010/ált. számú, 2010. augusztus 12-én kelt tájékoztatása;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Helyettesének 01000/569020/2010/id. számú, 2010. augusztus 12-én kelt tájékoztatása;
- BRFK XV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 01150-8380/1/2010. számú, 2010. augusztus 17-én kelt jelentése;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Őr-járőr Alosztály 01160/506345/2010/id. számú, 2010. szeptember 16-án kelt jelentése;

- a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda- és Kísérőőr-szolgálati Osztály 01000/580633/2010/id. számú, 2010. szeptember 17-én kelt tájékoztatása;
- a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság, Szabálysértési Hatóság 01814/4342-1/2010. szabs. számú, 2010. július 4-én kelt jegyzőkönyve eljárás alá vont személy meghallgatásáról;
- a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság, Szabálysértési Hatóság 01814/4342-2/2010. szabs. számú, 2010. július 4-én kelt határozata;
- a panaszos igazoltatásáról készült RK lap;
- 01000-105/912/2010 számú DVD.

A rendelkezésre álló iratok és képfelvételek alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/24831/2010. ált. számú egyedi utasításával az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése, valamint (3) bekezdése¹ alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el, 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig terjedő időszakra. A fokozott ellenőrzés okaként az került megjelölésre, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulás tér - Andrassy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Hajós utca útvonalra demonstráció megtartását jelentette be, mely rendezvényen – a rendőrség információi szerint – jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése, melynek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálások végrehajtása került meghatározásra. Ugyanakkor a fokozott ellenőrzés során a helyszínt biztosító rendőrök figyelemmel kísérik a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozzák az esetleges jogsértések kialakulását.

A panaszos előállításáról szóló jelentés adatai alapján megállapítható, hogy a Panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdése², a ruházatának és gépjárművének az átvizsgálására a 31. § (1) bekezdése³ (személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása) az előállítására a 33. § (2) b) pontja⁴ alapján került sor. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése⁵ alapján az

¹ **Rtv. 30. § (1)** A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

² **Rtv. 29. § (1)** A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

³ **Rtv. 31. § (1)** Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

⁴ **Rtv. 33. § (2)** A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

⁵ **Rtv. 33. § (4)** Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

előállítás okáról a tájékoztató, az időtartamáról pedig az igazolás kiadásra került. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdései⁶, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. pont d) pontja⁷ alapján (a jelentésben tévesen 36/A. pont szerepel) megkapta.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök 2010. július 4-én csapaterős szolgálatban vettek részt Budapesten a XIV. kerület területén, a Felvonulási téren. Jelentésükben az intézkedő rendőrök leírták, hogy 2010. július 4-én 13 órakor szervezeten érkezett a helyszínre 4 db személygépkocsi, amelyekből több, egységes formaruhában (terepszínű katonai nadrág, fekete póló, katonai bakancs) lévő személy szállt ki. A panaszos ruházata megegyezett a helyszínen tartózkodó többi személyével (terepszínű gyakorló nadrág, fekete póló). A panaszos egy Skoda Octavia típusú személygépkocsiban tartózkodott, amikor az intézkedő rendőr személyazonossága igazolására szólított fel, melynek eleget tett. A panaszos a rendőr kérdésére, hogy „mit keres a helyszínen”, nem tudott választ adni. Ezek után a panaszoson és társain ruházat átvizsgálást hajtott végre a rendőr, azonban náluk közbiztonságra veszélyes eszközt nem talált. A helyszínen megjelent több gépjármű is, melyekből az intézkedést megelőzően közbiztonságra veszélyes eszközök kerültek elő (pl.: fegyver, ütés erejét növelő eszköz, stb.) melyeknek a tulajdonjogát a helyszínen nem sikerült tisztázni. E körülmény miatt a fokozott ellenőrzés helyszínen tartózkodó parancsnoka azt az utasítást adta, hogy a rendezvényen megjelenteket – így a panaszost is – bűncselekmény elkövetésének gyanújával állítsák elő.

Ezt követően a Panaszost előállították a Budapest II. kerület, Gyorskocsi utcai fogdára, ahol 16 óra 35 perckor az intézkedő r. őrmester panasz- és sérülésmentesen átadta egy r. törzsőrmesternek. A jelentésben a r. őrmester úgy nyilatkozott, hogy „a panaszossal szemben feljelentést teszek”. A panaszos adatait a „Palota ügyeleten keresztül” a r. őrmester a körözési információs rendszerben, illetve a Schengeni Információs Rendszerben lekérte, de azok abban nem szerepeltek.

Az előállítás időtartamáról a panaszosnak átadott igazolás szerint a panaszos előállítása 2010. július 4-én 12 óra 44 perctől 20 óra 44 percig tartott. Az előállító helyiségben elhelyezett személyeket regisztráló – „Nyilatkozat” elnevezésű – iraton a panaszos az alábbiakról nyilatkozott (ezt aláírásával igazolta):

- jogi képviselő lehetőségével élni kíván (megadta egy ügyvéd nevét és elérhetőségét);
- nyilatkozott arról, hogy az ügyvéd kiértesítése megtörtént.

⁶ *A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) A fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni*

a) jogait és kötelezéseit, azok gyakorlásának módját,

b) a fogda napirendjét,

c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,

d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenyítéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

(9) A fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezéseit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.

⁷ *Fogda szabályzat 35. A befogadást végző rendőr:*

d) megadja a Rendelet 2. § (8) bekezdésének megfelelő tájékoztatást, majd gondoskodik a 2. § (9) bekezdésében foglalt írásos tájékoztató átadásáról, valamint az írásbeli nyilatkozat felvételéről. A fogva tartottat e Szabályzat 60/B. pontjában meghatározott intézkedés tartalmáról a szükséges mértékben tájékoztatja.

A panaszos átvette a „Tájékoztató az előállított/elővezetett személy jogairól és kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről” és a „Tájékoztató a fogvatartottak részére jogorvoslati lehetőségeikről” elnevezésű dokumentumokat. Ezen iratokon a panaszos saját kezűleg nyilatkozott arról, hogy egészségügyi állapotából adódó különleges étkezési és egyéb igényei, illetőleg a vallásgyakorláshoz kapcsolódó különleges igényei nincsenek, valamint hogy dohányzik, továbbá megjelölte azt a személyt, akinek a kiértesítését kérte. Az értesítés 17 óra 13 perckor megtörtént, amit a panaszos 17 óra 34 perckor tudomásul vett. A panaszos az öt órát meghaladó fogvatartása esetére kérte a részére adható élelmiszert. A panaszos ezt, valamint a fenti nyilatkozatait a 16 óra 42 perckor aláírta. A panaszos 18 óra 10 perckor egy darab 40 dkg-os konzervet és négy szelet kenyeret átvett.

A BRFK XV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztály 2010. július 4-én kelt jelentése szerint az intézkedés helyszínére 12 óra után érkezett négy személygépkocsival 16 fő, akiket intézkedés alá vontak a rendőrök, majd 12 óra 44 perctől kezdődően mindenkit előállítottak.

A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság kapitányságvezetőjének tájékoztatása szerint a BRFK Észak-pesti Csapatszolgálati Század tagjai a Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület bejelentett vonulós rendezvény rendőri biztosítását hajtották végre. A biztosítás helyszíni parancsnokának (r. őrnagy) olyan információ jutott tudomására, hogy a felosztatott Magyar Gárda egykori tagjai a Budapest, XIV. kerület 56-osok terén megjelennek és részt fognak venni a rendezvényen. A vonulós rendezvény gyülekezési helyszínére 13 órakor érkezett a négy személygépkocsival egy egységes formaruhát viselő társaság. A panaszos előállításának időtartamával kapcsolatosan a tájékoztató megjegyezte, hogy az igazoltatott személyek nagy száma, valamint az intézkedés alá vontak ruházat- és csomagátvizsgálása időigényes volt.

A mobiltelefon elvétele kapcsán a BRFK Rendészeti Helyettesének tájékoztató levele azt rögzíti, hogy a mobiltelefon egy olyan eszköz, melyet az előállított vagy fogvatartott az előállítást követően, a fogvatartás ideje alatt nem tarthat magánál. Ez minden esetben megőrzésre kikapcsolt állapotban kerül a rendőrséghez, és azt szabadításkor az előállított vagy fogvatartott személy eredeti, az általa leadott állapotban visszakapja. Ez a panaszos esetében is így történt. Hozzátette a rendészeti helyettes azt is, hogy egyik iratban sem került feltüntetésre az, hogy a panaszosnak lett volna bármilyen panasza a tulajdonát képező használati tárgyak visszavételekor.

A BRFK XV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának – a csapaterős tevékenységet végrehajtó század III. szakaszának parancsnoka által készített – jelentése szerint az intézkedő rendőr százados a panaszossal és társaival közölte nevét, rendfokozatát, azt a tényt, hogy Budapest területén fokozott ellenőrzés van elrendelve, és személy-, ruházat-, jármű- és csomagátvizsgálást fog a rendőrség végrehajtani. Elmondta továbbá azt is, hogy az intézkedés elleni panaszukat hol tehetik meg, amelyet tudomásul vettek.

A BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Őr-járőr Alosztály jelentése a lakcímkártya elkérésével összefüggésben azt tartalmazza, hogy a panaszosnak nem csak a személy igazolványban szereplő adatait kellett megállapítani, hanem a bejelentett érvényes tartózkodási helyét is, ami a helyszínen csak és kizárólag az intézkedés alá vont lakcím kártyájának ellenőrzésével volt megoldható. A jelentés szerint „a lakcímgazolvány célja a polgár tájékoztatása személyi azonosítójáról és bejelentett lakcíméről annak érdekében, hogy azokat a polgár törvényben előírt kötelezettsége teljesítéséhez közhitelesen igazolhassa.” A

jelentésben rögzítésre került, hogy a panaszos lakcímének megállapítása az Rtv. 29. § (3) bekezdése⁸ alapján vált szükségessé.

A BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda- és Kísérőőr-szolgálati Osztály által tájékoztató levélben közölt adatok szerint a panaszos 2010. július 4-én 13 óra 20 perckor került a Fogda és Kísérőőr-szolgálati Osztály beosztottjainak felügyelete alá. A panaszost a fenti időponttól a Kísérőőr-szolgálati Alosztály beosztottjai rabszállító gépjárművel kísérték az előállítás helyszínéről a BRFK Központi Fogdába. A külső kísérés végrehajtása során a fogvatartott felügyeletét végig az előállítást foganatosító r. törzsőrmester biztosította. Az előállítást foganatosító r. őrmestertől a panaszost 16 óra 35 perckor a Gyorskocsi utcai objektumban a r. törzsőrmester fogdaőr vette át, aki az objektumon belüli kíséresi feladatokat hajtotta végre. Az orvosi vizsgálat után 16 óra 42 perckor került a panaszos elhelyezésre a BRFK Központi Fogda előállítójába. A panaszos telefonját a rabszállító gépjárműbe történő beszállítása előtt vették el oly módon, hogy egy borítékba tették, és azt a rabszállítóban úgy helyezték el, hogy a panaszos azt folyamatosan szemmel tarthatta. Ez azért szükséges, hogy a kísért személy a kísérés során ne tudjon külső személlyel kommunikálni, mert az veszélyezteti az őrzés biztonságos végrehajtását. Ezt a tényt a panaszossal közölték. A tájékoztatás szerint a panaszost 13 óra 20 perckor a kísérőőrök a Felvonulási térről a Budapest II. kerület, Gyorskocsi utca 31. szám alatti fogdába kísérték. Ott az elszámoltató csoport munkatársai vették előzetesen nyilvántartásba. Ezt követően 16 óra 35 perckor vette át a panaszost a fogdaőr, és orvosi vizsgálatra kísérte. Ezután helyezték el 16 óra 42 perckor az előállítóba, ahonnan 18 óra 52 perckor bocsátották el, amikor a meghallgatását végző kollégák felkísérték a Gazdaságvédelmi Főosztály hivatalos helyiségébe. Az előállítás időpontja és az épület tényleges elhagyása két időpontban történt, mivel az előállítást követően megtörtént a panaszos tanúkénti meghallgatása.

A panaszost 13 óra 20 perckor bilincseltek meg a Fogda- és Kísérőőr-szolgálati Osztály beosztottjai a 37/2010. (VI. 17.) BRFK Intézkedés – a fogvatartottak kísérésének biztonságos végrehajtásáról – 14. pontja, valamint az 52/2009. (X. 09.) BRFK Intézkedés 6. c) pontja alapján, a szolgálati felszerelésként rendszeresített bilincsel.

A panaszos meghallgatási jegyzőkönyve alapján megállapítható, hogy a panaszos meghallgatása 19 óra 10 perckor kezdődött meg, amelyet a szabálysértési hatóság 19 óra 50 perckor nyilvánított befejezettnek. A panaszossal szemben lefolytatott szabálysértési eljárás eredményeként megállapítást nyert, hogy a panaszos elkövette – az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rend. 10/C. §-ának (2) bekezdése szerinti – felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését, ami miatt őt 30 000 Ft pénzbírsággal sújtották.

A helyszínen készült videofelvételen látható, hogy az intézkedés megkezdésekor az egyik intézkedő rendőr a napszaknak megfelelő köszönés után hangosan, érthetően közölte a helyszínen tartózkodókkal nevét, szolgálati helyét és azt, hogy fokozott ellenőrzés került elrendelésre, amelyre tekintettel igazoltatásokat, csomag-, ruházat- és gépjárművizsgálásokat kívánnak végrehajtani a jelenlevő személyekkel szemben az intézkedő rendőrök. Ezt követően elmondta, hogy az intézkedéssel szemben az ügyészségen, a rendőrségen a Teve utcában és a Panasztestületnél panasszal lehet élni, és amennyiben valakinek ilyen jellegű igénye van, az intézkedés végén keresse fel őt. Ezt követően hallható, hogy mindenkitől személyi igazolványt kért, amelyek átadását a jelen levő személyek a többi intézkedő rendőr felé

⁸ *Rtv. 29. § (3) Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.*

megtették. Hallható, hogy egy r. százados ugyanezen tájékoztatást megismételte. Ezt követően látható, hogy az intézkedő rendőrök végrehajtották az igazoltatásokat, adatrögzítéseket és az átvizsgálásokat. Az átvizsgálások során a gépjárművekből előkerültek többek között olyan eszközök, mint fegyver, gázálarc, kés, boxer, egyen póló, csuklya, sisak. Ezekon túlmenően a jelenlevőknel voltak például a táborozáshoz szükséges kellékek, valamint a „Csendőrség Köszöntő Oklevele” több üres, illetve kitöltött példánya. Az intézkedés alá vont személyek ruházata katonai mintájú nadrág, fekete póló kitűzővel, valamint fekete bakancs volt. A felvételeken több személlyel szembeni intézkedés látható, azokon konkrétan a panaszos nem beazonosítható.

Mindezen adatok alapján megállapítható, hogy a rendőrök fokozott ellenőrzés keretében vonták intézkedés alá a Panaszost akivel szemben az eset összes körülményét figyelembe véve megállapítható volt, hogy szabálysértést követett el. Az előállítás napján a szabálysértési eljárást le is folytatták, határozatban a panaszost pénzbírságra büntették. Tehát valójában az előállítás helyes indoka – a jelentésben szereplő Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja helyet – az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata (előállítható az a személy, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható). A panaszos előállításának megvolt az indoka, azonban ennek dokumentálása nem megfelelő módon történt. Ez azonban az intézkedés jogszerűséget nem befolyásolja. Az előállítás során kifogásolt egyéb körülmények kapcsán (tájékoztatási és értesítési kötelezettség elmulasztása) megállapítható, hogy az iratok és a panaszos által elmondottak egymásnak ellentmondanak, így e körben a jelentések és az egyéb adatok alapján lehetséges állást foglalni. A tájékoztatási és értesítési kötelezettsége teljesítése körében az eljáró rendőrök részéről mulasztás nem állapítható meg.

A bilincs használatára – ami csupán 3-4 percet vett igénybe – a biztonságos kísérés érdekében volt szükség. A rendőr az Rtv. 48. § alapján többek között akkor alkalmazhat bilincset, ha az intézkedés alá vont személy szökésétől kell tartania.⁹ Ez esetben nyilvánvalóan a kísérés biztonságos végrehajtását szolgálta a bilincs, ami nem tekinthető aránytalannak, hiszen mindössze három percig tartott.

A panasz azon része kapcsán, mely kifogásként fogalmazta meg azt, hogy az intézkedő rendőr az igazoltatás során a Panaszostól elkérte a lakcímkártyáját megállapítható, hogy a panasz e része megalapozott. Az Rtv. 29. § (3) bekezdése ugyanis taxatív felsorolja azokat az adatokat, melyeket az igazoltatás során rögzíteni szükséges (az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát). Az Rtv. 29. § (8) bekezdése egyértelműen meghatározza a személyazonosító adatok körét (az érintett személy neve, születési helye, születési ideje és anyja születési családi és utóneve).

A mobil telefonnak az előállító helyiségben való elhelyezést megelőzően történő elvétele kapcsán megállapítható, hogy a panasznak ez a része szintén megalapozott. Az előállított személynél lévő tárgyak elvételére vonatkozóan az Rtv. 31. § (1) bekezdése (3. számú lábjegyzet), valamint 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 51. § (3) bekezdése¹⁰ tartalmaz rendelkezést. E jogszabályi felhatalmazások a vizsgált esetben nem adtak lehetőséget a mobil telefon megfelelő jogalappal történő elvételére, mivel arra kizárólag abban az esetben kerülhet sor, amennyiben arra jogszabály felhatalmazza a Rendőrséget. Az igazoltatás, majd az előállítás megkezdése során nem merült

⁹ **Rtv. 48. §** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

¹⁰ **Szolgálati Szabályzat 51. § (3)** Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

fel olyan további ok, amely indokul szolgált volna arra, hogy már a szállítás során a mobil telefonnak a Panaszosnál hagyása az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozná, ezért annak ellenére, hogy a mobiltelefon a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése alapján az elvehető tárgyak körébe tartozik, az elvételt a befogadáskor kellett volna végrehajtani. Mindezek alapján a mobiltelefonnak az elvétele sértette a Panaszos tulajdonhoz való alkotmányos alapjogát.

Tekintettel a fentiekre a lakcímkártya elkérésére, valamint a mobiltelefonnak az előállító helyiségben való elhelyezést megelőzően történő elvételére az intézkedő rendőr nem rendelkeztetett jogszabály által biztosított felhatalmazással, ezért az ezzel kapcsolatban megfogalmazott panasznak helyt adok.

Fentiek alapján a panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedésekkel (igazoltatás, előállítás, tájékoztatási és értesítési kötelezettség teljesítése) kapcsolatban megfogalmazott kifogásokat – a fenti jogszabályi hivatkozások, valamint az alább részletesen kifejtett indokok alapján – elutasítom.

III.

A rendőri intézkedések elleni, konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1) A panaszos állítása szerint semmilyen törvénysértést nem követett el, ezért kifogásolta az előállítás tényét. A panaszos előállítására szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt került sor, amely eljárást azonnal le is folytatták (az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának II. fordulója szerinti előállítási ok megfelelő jogalapot biztosított az előállítás végrehajtásához). Az intézkedő rendőrök indokoltan döntöttek a panaszos előállítása mellett, ezért az ezzel kapcsolatban megfogalmazott kifogás nem megalapozott.

2) A ruházat és gépjármű átvizsgálás indokát vele nem közölték. A helyszínen készült videofelvételen látható, hogy az intézkedés megkezdésekor az egyik intézkedő rendőr a napszaknak megfelelő köszönés után hangosan, érthetően közölte a helyszínen tartózkodókkal nevét, szolgálati helyét és azt, hogy fokozott ellenőrzés került elrendelésre, amelyre tekintettel igazoltatásokat, csomag-, ruházat- és gépjárművizsgálásokat kívánnak végrehajtani a jelenlevő személyekkel szemben az intézkedő rendőrök. A felvétel tanúsága szerint a tájékoztatás megtörtént, így a panasznak ez a része szintén nem megalapozott.

3) Elkérték a lakcímkártyáját is. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy azokat az adatokat, melyeket az igazoltatás során rögzíteni szükséges az Rtv. 29. § (3) bekezdése taxatív felsorolja (az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát). Az Rtv. 29. § (8) bekezdése egyértelműen meghatározza a személyazonosító adatok körét (az érintett személy neve, születési helye, születési ideje és anyja születési családi és utóneve). Tekintettel a leírtakra az igazoltatott személytől lakcímkártya nem kérhető el, és ennek bemutatására sem kötelezhető, így a panasz e tekintetében megalapozott, annak helyt adok.

4) Kifogásolta, hogy a telefonját indok nélkül még az utcán kikapcsoltatták vele és elvették tőle, amiben a visszaadását követően fordítva volt a memóriakártya. Ebből a panaszos arra következtetett, hogy azt esetleg valaki szétszedte, és a benne levő adatokkal visszaélhetett. Ezzel kapcsolatban álláspontom a következő. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23) számú IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati

Szabályzat) 51. § (3) bekezdése¹¹ jogalapot teremt az előállító helyiségben történő elhelyezéskor az előállítottnál levő azon tárgyak elvételére, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a vizsgált esetben az előállító helyiségbe történő befogadást megelőzően - még ha a mobiltelefon a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése alapján az elvehető tárgyak körébe tartozik is – nem volt a Rendőrségnek megfelelő jogalapja arra, hogy ezt a személyes tárgyat a Panaszostól elvegye, azt a befogadáskor kellett volna megtenni. Mindezek alapján a mobiltelefonnak az elvétele kapcsán megfogalmazott panasznak helyt adok.

5.) Kifogásolta, hogy a fogdába kísérés során vele szemben a kísérést végrehajtó rendőr bilincset alkalmazott. Ezzel kapcsolatban álláspontom a következő. A rendészeti szakterület a rendőrség tevékenységének egy speciális része. E körben a szakma egyértelműen osztja azt a véleményt, hogy a szökési kísérletek jelentős részének előre észlelhető, konkrét jele, előzménye nincs, így az a következtetés, hogy a fogvatartott szökést nem kísérel meg, az esetek nagy részében csupán feltételezés. Az eljáró rendőrnek ugyanakkor kötelessége a szökés és más rendkívüli események megakadályozása, tehát szakmailag indokolt a szükséges elővigyázatossággal eljárni, a biztonsági szabályokat maradéktalanul megtartani. A konkrét ügyben – mind a rendelkezésre álló jelentések és dokumentumok, valamint az eljárás során feltárt tények alapján – egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos nem volt nyilvánvalóan szökésre alkalmatlan állapotban, így a szökés lehetősége – függetlenül a szökés bekövetkezésének valószínűségétől – fennállt. Az intézkedés eredményes befejezése érdekében nyilvánvalóan nem megengedhető, hogy egy előállított személyt a rendőrségi objektumban a biztonságos kísérés szabályainak mellőzésével kísérjenek egyik épületből a másikba. Ennek megfelelően indokolt volt a bilincs használata, amelynek időtartama – kb. három, négy percet vett igénybe – nyilvánvalóan nem okozott olyan mértékű jogsérelmet, amely alapján – figyelembe véve, hogy a fent kifejtett jogszabályi felhatalmazás és az eset konkrét körülményei megfelelő jogalapot biztosítottak a bilincs használatához – alapjog sérelem megállapítható lenne, így a panaszt e tekintetben is elutasítom.

6.) A panaszos kifogásolta, hogy az igazoláson szabadon bocsátásaként 20 óra 44 perc szerepel, pedig ő ténylegesen 21 óra 34 perckor hagyta el az épületet. Ennek oka az volt, hogy az előállítást követően megtörtént a panaszos meghallgatása és csak ez után hagyta el az épületet. Álláspontom szerint a tanúként történő meghallgatás nem foglalható bele az előállítás időtartamába, mivel a panaszos ekkor már nem mint előállított személy, hanem mint tanú került meghallgatásra, tehát más volt a jogi státusza, ezért a panasz e részét szintén elutasítom.

7.) A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban kifogásként előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat. A felvételek alapos vizsgálata után egyértelműen megállapítást nyert, hogy az intézkedés(ek)re az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseinek betartásával került sor. Az intézkedés kezdetekor a biztosítás helyszíni parancsnoka (r. százados) napszaknak megfelelő köszönés után hangosan, érthetően közölte a helyszínen tartózkodókkal nevét, szolgálati helyét és azt, hogy fokozott ellenőrzés került elrendelésre, amelynek keretében igazoltatásokat, csomag, ruházat és gépjármű átvizsgálásokat kívánnak végrehajtani a jelenlevő személyekkel szemben az intézkedő rendőrök. Ezt követően tájékoztatta a jelenlevőket arról, hogy hol tehetnek panaszt az intézkedéssel szemben. Az ismertetett formában megtörtént a tájékoztatás, amit felvétellel igazolhatóan megismételt a csapatszolgálati eligazítást megtartó r. százados is. Fontos leszögezni, hogy a vizsgált intézkedéssorozat az intézkedő rendőrök csapaterőben látták el,

¹¹ *Szolgálati Szabályzat 51. § (3) Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.*

mellyel kapcsolatban az Rtv. 58. § (1) bekezdés g) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 73. § (1) bekezdése rendelkezik. A csapaterő alkalmazása esetén a rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását, melynek következtében az egyes személyekkel szemben foganatosított intézkedések során előfordulhat, hogy nem minden esetben történik meg az intézkedő rendőr fenti közlése. A csapaterő alkalmazása és az ebből következő speciális helyzet miatt megállapítható, hogy azzal, hogy konkrétan a panaszossal szemben intézkedő rendőrök nem mutatkoztak be, nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ezért a panasznak e részét elutasítom.

8.) A Panaszos kifogásolta a szabálysértési eljárást és a kiszabott büntetést is. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése a rendőri intézkedések elleni panaszok előterjesztésére ad lehetőséget. E körben hoz határozatot vagy az intézkedést foganatosító rendőri szerv, vagy a Panasztestület vizsgálatát követően az országos rendőrfőkapitány. A szabálysértési eljárás során felmerült kifogásokat az adott eljáráson belül szükséges előterjeszteni és azzal kapcsolatban az eljárást folytató hatóság dönt, így az országos rendőrfőkapitány által folytatott eljárás nem terjed ki a szabálysértések minősítésére, vizsgálatára, így e tekintetben a hatáskör hiányát állapítom meg.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület a Panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megítélése szerint a rendőri intézkedésekre (igazolatlásra, előállításra, előállítás során ruházat és csomag átvizsgálásra) megfelelő joggal került sor. E körben alapjogi sérelmet a Panasztestület nem állapított meg. Ugyanakkor az előállítás jogalapjának helytelen megjelölése, az előállítás időtartama, a laccímekártya elkérése, a mobiltelefon elvétele, valamint a bilincs használata a Panasztestület szerint sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz, tulajdonhoz és személyes szabadsághoz való jogát.

A laccímekártya elkérése és a mobiltelefon elvétele kapcsán a III. részben kifejtett indokok alapján a Panasztestület álláspontjával egyetértek, ugyanakkor az előállítás időtartama és a bilincs használata kapcsán eltérő álláspontomat az alábbiak szerint részletezem.

Az előállítás időtartama kapcsán a Panasztestület az alábbi megállapítást teszi:

„A Testület szerint az előállítás 8 órát meghaladó időtartama nem volt szükséges, és az az arányosság követelményének (Rtv. 15. §) is ellentmond. A Testület meggyőződése szerint ugyanis, amennyiben a panaszos tanúkenti kihallgatására más ügyben igény merült fel, a rendőrségnek módja lett volna a panaszos tényleges előállításának ideje alatt azt megtenni, vagy amennyiben az akadályba ütközött, akkor – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – határozattal kellett volna meghosszabbítani az előállítás idejét további 4 órával. Továbbá lehetőség lett volna a panaszost szabályszerű idézést követően, egy másik időpontban meghallgatni, és így mód lett volna az igazoláson szereplő időpontban történő elbocsátásra.”

E tekintetben állásponatom a következő. A panaszos állítása szerint a rendőrségi objektumból történő valós távozásának időpontja 21.34 óra volt, ezzel szemben a rendőrségi igazoláson az szerepel, hogy az előállítás 2010. július 04-én 20.44 órakor befejeződött, és a rendőrség a Panaszost az előállítást követően tanúként hallgatta meg. A tanúként történő

meghallgatás nem foglalható bele az előállítás időtartamába, mivel a panaszos ekkor már nem mint előállított személy, hanem mint tanú került meghallgatásra, tehát más volt a jogi státusza. Megítélésem szerint a panaszos tanúkenti kihallgatására az ellene folytatott szabálysértési eljárás gyors és eredményes lefolytatása és befejezése érdekében volt szükség. Amennyiben a Panaszos a meghallgatását megelőzően, vagy annak kezdetekor jelzi a hatóságnak, hogy számára a kihallgatásnak ebben az időpontban történő végrehajtása nem felel meg, úgy a hatóság egy másik időpontot jelöl meg és ezzel kapcsolatban szabályszerű idézést állít ki. A Panaszos azonban a kihallgatáson részt vett, a kérdésekre válaszolt, az elkövetett cselekményekre vonatkozóan nyilatkozott, így nem volt szükséges külön idézéséről intézkedni.

A bilincs alkalmazása kapcsán a Panasztestület az alábbi megállapítást teszi:

„Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, illetve ellenszegülésének megtörésére. Az Rtv. idézett rendelkezését tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdése, amelynek értelmében bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására büncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, továbbá aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (2) bekezdése kifejezetten kitér a kísérés és a fogdán kívüli őrzés során foganatosított bilincselésre, miszerint az előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés és a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg. A kísérő őr őrszolgálati tevékenységét határozza meg a Szolgálati Szabályzat 90. §-a, a bilincselést illetően pedig annak (9) bekezdése, ami kimondja, hogy ha a kísért személy veszélyessége ezt indokolja a kísért személyt meg kell bilincselni.

A Testület rögzíti, hogy az Intézkedések ellentétesek a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel, azaz legalábbis a bilincs alkalmazás feltételeit nem határozzák meg, még utalás szintjén sem, és mintegy általános jelleggel írják elő és egyben teszik lehetővé a bilincselést minden előállított kísérésére esetében. A fentebb már kifejtettek szerint azonban, a jogszabályok taxatív felsorolják azt, hogy mely esetekben alkalmazható a bilincs. Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (2) bekezdése előírása szerint pedig a kísérés és az őrzés során a bilincselés elsősorban a szökés megakadályozására szolgál, de arra is kizárólag abban az esetben, ha a szökés más módon nem akadályozható meg. A bilincselés szükségességéről az előjáró dönt, melynek során tekintettel kell lennie a fogvatartott személyi körülményeire, veszélyességére. Az idézett rendelkezésekből az a következtetés vonható le, hogy a bilincselés ezekben az esetekben (őrzés, kísérés) egyáltalán nem szükségszerűség, de még kevésbé kötelező intézkedés az érintett személlyel szemben.”

Megítélésem szerint a Panasztestület megszorítóan értelmezi az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat bilincs használatára vonatkozó szabályait. Véleménye szerint bilincs alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha az Rtv. 48.§-ban foglalt valamely körülmény az intézkedés során fennáll, illetve valamely magatartást az intézkedés alá vont, illetve fogvatartott személy legalább megkísérel (önkárosítás, támadás, szökés, ellenszegülés). A törvény szövegéből az következik, hogy e magatartásformák közül csak az ellenszegülésnek kell tényszerűen bekövetkeznie a bilincshasználathoz, a többi magatartást a fogvatartottnak nem kell tanúsítania, hiszen a bilincshasználat célja ezen esetekben éppen a prevenció, a

szökés, támadás és az önkárosítás megakadályozása. Ebből adódóan a rendőrnek mérlegelési lehetősége van abban a tekintetben, hogy e magatartások reális esélyével számol-e az adott esetben vagy sem. (Ilyen reális esély például, ha a személyt vele szimpatizáló tömegből emelik ki demonstrációk során)

A Szolgálati Szabályzat 60.§ valóban tartalmaz egy tételes felsorolást a bilincshasználat eseteiről, azonban a jogszabály szövege itt sem azt írja, hogy a bilincs kizárólag ezen esetekben használható, hanem azt, hogy ezekben az esetekben különösen indokolt. Ebből következően tehát a jogalkotó más eseteket is elképzelhetőnek tart, tehát itt is megengedi a mérlegelést a bilincshasználat tekintetében. Mindezek, valamint a határozat III. részében – a bilincs használat kapcsán – kifejtettek indokok alapján a bilincs használata indokoltan, jogszerűen és a szakma szabályainak megfelelően, arányosan történt.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹², illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹³ alapul

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) és 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés, 109. § (1) és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 18. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja, 33. § (4) bekezdése, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, 93.§ (1)-(3) bekezdései, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23) számú IRM rendelet 51. § (3) bekezdése, 60. §-a;
- A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. pont d) pontja.

Budapest, 2010. december „ .”

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹² **Rtv. 92. §: (1)** Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

¹³ **93/A. § (6)** A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány számára.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.